

ת"פ 61083/01/18 - מדינת ישראל נגד משה טיראן אל על (עציר)

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 61083-01-18 מדינת ישראל נ' אל על(עציר)

בפני	כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
בעניין:	מדינת ישראל
	ע"י פמ"י פלילי
	נגד
	משה טיראן אל על (עציר), ע"י ב"כ עו"ד
	חגית ריזמן אבו דרהם
המאשימה	
הנאשם	

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע 29 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **החוק**).

כתב האישום מחזיק חלק כללי ו-29 אישומים.

מהחלק הכללי עולה כי בין התאריכים 18.7.2016 ל-10.1.2018 (מועד מעצרו), ניצל הנאשם את כושר השכנוע שלו וגרם לאנשים שנקרו בדרכו, חלקם הנכבד נהגי מוניות, להעביר לידיו סכומי כסף בין כהלוואה ובין לשם רכישת מכשירי חשמל, כשלאחר קבלת הכסף, היה הנאשם נעלם ומותיר את המתלוננים ממתינים לשובו עד בוש. פעמים רבות ביצע הנאשם את המעשים באמצעות שימוש חוזר בשני מצגי שווא עיקריים:

האחד, מצג "פשיטת הרגל", במסגרתו נהג הנאשם לבצע מספר שיחות טלפון דמה בטלפון הנייד לבני משפחתו ולעורך דין המתמחה בפשיטות רגל או במוצרים מוחרמים, וכך גרם לקורבנו להבין בכזב כי יש ביכולתו לרכוש מוצרי חשמל או מכשירי טלפון סלולארי בהנחה משמעותית. או אז היה משוחח על כך עם קורבנו, מוסר בכזב כי אף הוא רוכש מוצרי חשמל, ובכך היה רוכש את אמונו של האחרון. הנאשם היה מכווין את הקורבן למשרדו של עורך הדין או אל חנות החשמל, מקבל ממנו כסף מזומן עבור העסקה, טוען בכזב כי הוא בדרכו לבצע את העסקה, אך בפועל לא היה שב לקורבן ואף לא היה עונש לשיחותיו.

השני, מצג "ספר התורה", במסגרתו היה מציג לקורבן כאילו הוא מנהל מספר שיחות טלפון בנוכחותו לבני משפחתו תוך שהוא גורם לקורבן להבין בכזב, כי הוא בדרכו לאסוף ספר תורה שהוזמן לזכר אביו. בהמשך היה משוחח על כך עם הקורבן כדי לרכוש את אמונו. בעת הגיע הנאשם והקורבן ליעד הנסיעה, היה הנאשם מעמיד פנים כאילו חסר לו סכום כסף להשלמת רכישת ספר התורה, וגורם לקורבן למסור לו כספים עבור רכישת הספר, לכאורה, אלא שלאחר קבלת

הכסף היה הנאשם עוזב את הקורבן ומנתק כל מגע עמו.

להלן פירוט הסכומים שנטל הנאשם במרמה מקורבנותיו השונים, על-פי סדר האישומים:

מספר האישום	תאריך האירוע	סכום המרמה	סוג מצג השווא	זהות המתלונן
1.	18.7.2016	₪ 6,250	טענות בדבר ניהול עסק	דב אוזן
2.	28.7.2016	₪ 9,400	פשיטת רגל	שאול דלאל
3.	8.6.2017	₪ 2,000	פשיטת רגל	חיים רן
4.	20.6.2017	₪ 6,000	פשיטת רגל	אליהו רחמים
5.	1.7.2017	₪ 3,500	פשיטת רגל	נסים וקנין
6.	4.7.2017	₪ 4,500	פשיטת רגל	יצחק כהן
7.	13.7.2017	₪ 6,800	פשיטת רגל	נסים אלמקיס
8.	13.7.2017	₪ 7,200	פשיטת רגל	חיים סיטון
9.	16.7.2017	₪ 4,000	פשיטת רגל	שני לוי
10.	25.7.2017	₪ 3,900	פשיטת רגל	משה ארכלי
11.	30.7.2017	₪ 3,600	טענות בדבר ניהול עסק	יעקב אליהו
12.	30.7.2017	₪ 2,500	פשיטת רגל	רמי שמייב
13.	7.8.2017	₪ 3,700	טענות בדבר ניהול עסק	אברהם כהן
14.	14.8.2017	25,000	טענות בדבר ניהול עסק	יוסף שרעבי
		₪		
15.	10.9.2017	₪ 2,700	ספר תורה	שמואל חי פנחס
16.	19.9.2017	₪ 1,200	ספר תורה	גבריאל לנכרי
17.	26.9.2017	₪ 2,600	ספר תורה	אריה טרנובסקי
18.	1.10.2017	₪ 700	ספר תורה	שלמה יהושע
19.	14.11.2017	₪ 3,200	ספר תורה	עופר שמייב
20.	19.11.2017	₪ 1,200	ספר תורה	יעקב אטיה
21.	23.11.2017	₪ 5,824	ספר תורה	נסים קלדרון
22.	3.12.2017	₪ 800	ספר תורה	יוסף דלשד
23.	5.12.2017	₪ 5,600	ספר תורה	אברהם מידני
24.	7.12.2017	₪ 1,380	ספר תורה	אברהם איוס
25.	10.12.2017	₪ 4,600	ספר תורה	מיכאל מרוואני
26.	13.12.2017	₪ 3,400	ספר תורה	דוד הלאלי
27.	17.12.2017	₪ 500	ספר תורה	עובדיה אלי
28.	2.1.2018	₪ 4,000	ספר תורה	מאיר לוי
29.	3.1.2018	₪ 1,000	ספר תורה	דניאל קטריבס
סה"כ הסכומים שהושגו במרמה:		₪ 123,454		

רישום פלילי

לנאשם 19 הרשעות קודמות, בעיקר בגין מעשי מרמה, רכוש, אלימות וברירה ממשמורת חוקית, והוא ריצה 15 תקופות מאסר בפועל העולות על 20 שנה במצטבר. הוא השתחרר ממאסרו האחרון לפני כשנתיים (9.2.2016 ע"פ מב/12).

מאסר מותנה

ביום 10.8.2011 ובמסגרת ת"פ (ת"א-יפו) 54690-01-11, גזר בית המשפט על הנאשם עונש של 64 חודשי מאסר, שכלל הפעלת מאסר מותנה של 10 חודשים במצטבר לעונש שנגזר עליו. כמו כן גזר בית המשפט על הנאשם עונש מאסר מותנה של 18 חודשי מאסר ל-3 שנים, שהנו חב-הפעלה בעניינו - עובדה שאינה שנויה במחלוקת (להלן - **תיק התנאי**). יצוין בתיק התנאי הודה הנאשם במרבית המיוחס לו, ועיקר הדברים - למעלה מ-30 מעשי מרמה בהיקפים גדולים ובשיטות דומות עד מאוד לשיטות אותן נקט בתיק שלפניי. יצוין, כי כב' השופט לנדמן, התייחס בגזר דינו בתיק התנאי גם לטענות הנאשם כי לא ניתנה לו הזדמנות לטיפול, ודחה טענה זו מכל וכל, לנוכח שילובו של הנאשם במסגרת טיפולית ממנה ברח לאחר זמן קצר, תוך שנמלט מן ההליך הפלילי במשך כשנתיים.

תסקיר

מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי מדובר באדם כבן 52, רווק ואב לבת בוגרת המתגוררת בארה"ב, כשטרם מעצרו התגורר באילת. הוא הצעיר מבין ארבעה אחים. הוא סיים 12 שנות לימוד, התגייס לצבא והשתחרר לאחר שנתיים. במהלך שירותו הצבאי הסתבך הנאשם בעבירות של נפקדות ועריקות וריצה עונשי מאסר צבאיים. לדבריו, מדובר בנקודת מפנה שלילית בחייו, לאחריה החל להיות מעורב בפלילים, בעיקר בעבירות מרמה וזיוף. הוא ריצה 15 תקופות מאסר, ושוחרר ממאסרו האחרון במהלך שנת 2016. לנאשם היסטוריה ארוכה של טיפולים במסגרת הפניות לשירות המבחן. הוא מעולם לא הצליח להתגבר על התמכרותו לסמים, אך שירות המבחן מצוין כי דווקא הסמים אינם העומדים במוקד בעיותיו של הנאשם. אלו מתבססות דווקא ובעיקר על קווי אישיותו ונטייתו להתנהג כלפי זולתו באופן מניפולטיבי, תועלתני, תוך התרכזות בסיפוק צרכיו והעדפתם על פני צרכי הזולת, מבלי יכולת להתייחס לנזק שהוא גורם לסביבתו ולזולתו. שירות המבחן התרשם, כי נטילת האחריות של הנאשם למעשיו היא מילולית בלבד, והוא לא הביע כל הבנה למשמעות מעשיו והשלכותיהם על סביבתו, לרבות הפגיעה הקשה בזולת. שירות המבחן סבר כי בהינתן דפוסי ההתנהגות העברייניים הטבועים במשיב, אופיו המניפולטיבי והיעדר יכולת לקחת אחריות למעשיו ולהשלכותיהם, ובשל הניסיון הטיפולי השלילי שלו לאורך השנים, יש מקום להטיל על הנאשם עונש מאסר שיחפוף את תקופת מעצרו בתיק הנוכחי.

ראיות לעונש

במסגרת הראיות לעונש, הוגשו הצהרות נפגעי עבירה של חלק מקורבנותיו של הנאשם, וכן הוגש רישומו הפלילי של הנאשם והמאסר המותנה שהוא חב-הפעלה בעניינו.

הצהרות נפגעי עבירה

הצהרת מר שאול דלאל, המתלונן באישום 2 - באותו אישום מדובר במצג שווא של פשיטת רגל, והמתלונן נתן לנאשם סך של 9,400 ₪. מתלונן זה היפנה להודעתו במשטרה וטען, כי נוסף לכסף שנלקח ממנו במרמה, לא שולמו לו דמי הנסיעה במוניתו והוא לא פוצה על אובדן הזמן שהיה כרוך בהגשת התלונה.

הצהרת מר נסים וקנין, המתלונן באישום 5 - באותו אישום דובר במצג שווא של פשיטת רגל, והמתלונן נתן לנאשם

סך של 3,500 ₪. מר וקנין תיאר כי הפגיעה המצטברת שנגרמה לו נאמדת בכ-6,000 ₪ וזאת לאחר שגם על נסיעת המונית מאילת לתל-אביב וחזרה שביצע עבור הנאשם בעלות של 3,000 ש"ח, לא שילם הנאשם.

הצהרת מר אברהם כהן, המתלונן באישום 13 - באותו אישום דובר במצג שווא של טענות בדבר ניהול עסק כשהנאשם נטל מהמתלונן סך של 3,700 ₪. המתלונן סיפר בהצהרתו כיצד הנאשם תיאר לו את עסקיו, ואת יכולותיו הכלכליות לצד הצגת סיפור בדבר אשתו חולת הכליות, הסובלת מדיאליזה ונזקקת לטיפול. המתלונן עצמו סיפר לו על קרובו המטופל בדיאליזה אף הוא, והנאשם הבטיח לסייע. בהמשך הנאשם הצליח להשיג במרמה מהמתלונן את הסכום שצוין, יצא מהמונית לקניון, ביקש שהמתלונן ימתין לו ואף התקשר אליו כעבור מס' דקות לשאול אם להביא לו קפה. אך מובן כי הנאשם לא שב ונעלם עם כספו של המתלונן.

הצהרת מר יוסף שרבעי, המתלונן באישום 14 - באותו אישום דובר במצג שווא של טענות בדבר ניהול עסק, והמתלונן נתן לנאשם סכום של כ-25,000 ₪. המתלונן מספר בהצהרתו כיצד מכר את מוניתו בעקבות הבטחות הנאשם להבטיח לו עבודה בשכר חודשי קבוע של 10,000 ₪. בשל ההונאה נקלע המתלונן לחובות כבדים, לדיכאון, חוסר תיאבון ובעיות בשינה. בסופו של דבר טוען המתלונן, כי אף התגרש מאשתו מזה כ-45 שנה בשל נזקיו של האירוע, ומאז אינו אפילו לא "חצי בן אדם".

הצהרת מר נסים קלדרון, המתלונן באישום 21 - באותו אישום דובר במצג שווא של "ספר תורה" והמתלונן נתן לנאשם סך של 5,824 ₪. בהצהרתו ביקש המתלונן לדעת "כי התיק מטופל והנאשם יענש בחומרה".

הצהרת מר אבי מדיני, המתלונן באישום 23 - באותו אישום דובר במצג שווא של "ספר תורה" והמתלונן נתן לנאשם סך של 5,600 ₪. הצהרה זו אינה מפורטת מלבד ציון הסכום שנלקח מן המתלונן.

הצהרת מר אברהם איוס, המתלונן באישום 24 - באותו אישום דובר במצג שווא של "ספר תורה" והמתלונן נתן לנאשם סך של 1,380 ₪. המתלונן סיפר כי הנזק שנגרם לו בפועל קרוב ל-2,000 ₪ בשל זמן הנסיעה, אי-התשלום עבורה והזמן שהיה כרוך בהגשת התלונה.

הצהרת מר אלי עובדיה, המתלונן באישום 27 - באותו אישום דובר במצג שווא של "ספר תורה". המתלונן מספר כיצד הוליכו הנאשם בכחש והוציא ממנו במרמה 500 ₪, וכיצד "כתוצאה מכל הסיפור הזה נעשיתי חסר אמון באנשים, הפסדתי כסף וזמן יקר. מקווה שיבוא על עונשו".

הצהרת מר דניאל קטריבס, המתלונן באישום 29 - באותו אישום דובר במצג שווא של "ספר תורה" והמתלונן נתן לנאשם סך של 1,000 ₪. המתלונן באישום סיפר את גרסתו בהרחבה בהצהרתו, תוך שהתלונן שחוקר המשטרה שרשם את התלונה היה קצר רוח עמו, ורשם רק מקצת מדבריו. המתלונן סיפר, כי הנאשם שכנע אותו למשוך עבורו 1,000 ₪, ירד ממוניתו, תוך שאמר ש"כבר חוזר", ולא שב כשהכסף בידיו. המתלונן ציין בהצהרתו, כי הוא בן 81 וממשיך לעבוד לשם פרנסתו ולצורך מימון תרופות והכסף שנגזל ממנו, אמור היה לשמש לתרופות.

דבר הנאשם - בנוסף, שמעתי את הנאשם בסיום הטיועונים לעונש. לדבריו, מצבו הרפואי אינו טוב ולכן נעדר ממספר ישיבות לאחרונה. הנאשם סיפר כי גדל "בבית שהאמא עובדת בזנות ועברתי התעללות מינית ע"י נהגי מוניות בגלל זה אני תוקף אותם, לא מצאתי לנכון לגשת לטיפול, אני הולך וחוזר ומבקש אף אחד לא רוצה לתת לי, מה שמעניין זה להכניס אותי לבית סוהר ופוגע יותר חזק כי אני יותר ממורמר. אני לא אומר שמגיע לפי פרס מגיע לי עונש

עשיתי דברים מכוערים, אבל הגיע הזמן שהדלת המסתובבת תיעצר. אני מבקש שביהמ"ש ימליץ לשבץ אותי במקום שיש תוכנית לעברייני מרמה, מה שקצינת מבחן בת 22 לא מצאה לנכון להמליץ" (פרו' מיום 19.11.2018 עמ' 15-16).

טיעונים לעונש

ב"כ המאשימה, עוה"ד ג'ניה קליימן, עמדה בטיעוניה על הכיעור הרב וחוסר החמלה של הנאשם במעשיו כלפי נהגי מוניות, שברגיל, מצבם הכלכלי אינו מן המשופרים, תוך ניצול חולשתם שנבעה מטוב ליבם ומרצונם להיחלץ לעזרתו לאחר שהשמיע באוזניהם סיפורים סוחטי דמעות. ב"כ המאשימה ציינה, כי הנאשם מיטיב לפרוט "על המיתרים העדינים של האנשים" ומנצל את אמונתם לסייע לו, לכאורה לצורך ביצוע מצווה (פרו' מיום 19.11.2018, עמ' 13). ב"כ המאשימה הדגישה את הערכים המוגנים שנפגעו, כגון חופש הרצון והפעולה של המרומה וכן הפגיעה באמון הזולת זה בזה והפגיעה בסולידריות החברתית. היא הפנתה לפסיקה וסברה כי בנסיבות העניין יש לקבוע מתחם אחד לכל האירועים, שינוע בין 5 ל-9 שנים, למקם את הנאשם בקצה העליון של המתחם ואף לחרוג מן המתחם לחומרא, בשל הצורך לשמור על הציבור מפני הנאשם, תוך צבירת תקופת המאסר המותנה, לכל תקופת מאסר שתיגזר על הנאשם.

ב"כ הנאשם, עו"ד חגית רייזמן אבו אבודרהם, עתרה להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם ולחפוף באופן מלא או חלקי (לכל היותר) את תקופת המאסר המותנה לעונש שיוטל עליו. הסניגורית הדגישה את נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובעיקר הדגישה את נטילת האחריות המהירה שלו בתיק זה, שחסכה מזמנו של בית המשפט ובעיקר מזמנם של המתלוננים, עניין שיש לתת לו משקל מכריע בשיקולים לקולא. הסניגורית נשענה על המלצת שירות המבחן וכן הפנתה לפסיקה שלטעמה, אינה מתיישבת עם עמדתה העונשית של המאשימה בתיק זה.

קביעת מתחם הענישה

מתחם הענישה צריך להתייחס לעקרון ההלימה, הנוגע ליחס לערך החברתי המוגן, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה.

אשר לערך המוגן

העבירות אותן עבר הנאשם פוגעות בערך המוגן של קניינו של האדם וביטחונו העצמי. במעשיו ניצל הנאשם את תמימותם, אמונם ורחמנותם של קורבנותיו, ידע לפרוט על מיתרים רגישים בתואנות שווא, ובכך ניצל את מי שאתרע מזלם ונקרו בדרכו, וגזל מהם את ממונם בדרכי כחש. דרך פעולתו של הנאשם חותרת תחת האמון האנושי הבסיסי שעליו מבוססת החברה. פרימת יכולתם של הפרטים בחברה לתת אמון בזולתם, מהווה פגיעה קשה ומשמעותית בערך מרכזי המאפשר לחברה לתפקד באופן תקין וסולידרי, ומונע ממנה להגיע למצב של "איש את רעהו חיים בלעו" (משנה אבות ג' ב').

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט' לחוק העונשין

בין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה יש לשקול את אלה, לעניין קביעת המתחם: מדובר במעשים מתוכננים, חוזרים

ונשנים לאורך תקופה ארוכה, שהופנו ופגעו בציבור אקראי של אנשים שנקרו בדרכו של הנאשם; הנאשם גרם לאובדן אמון קורבנותיו בזולתם, ולפגיעה ממשית בממונם; אלמלא נעצר הנאשם, צפוי היה להיגרם נזק רב הרבה יותר לעובדי אורח תמימים שהיו נקרים בדרכו והמעשים חדלו, רק בשל מעצרו ולא בשל החלטתו להפסיקם; ללא הסבר אחר נדמה כי הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה היו בצע כסף ותו לא; מעשיו של הנאשם, בהיותם חוזרים ונשנים, שיטתיים ומופנים כלפי כולי עלמא, מלמדים על חולניות העומדת בבסיס ביצועם, תוך גילוי אדישות גמורה למצוקת הקורבנות כתוצאה מהם; הנאשם ניצל את רחמנות קרבנותיו ותמימותם על מנת לאפשר את הגזל השיטתי של כספם.

מדיניות הענישה הנוהגת

ראשית, בית המשפט העליון עמד על החומרה היתרה והפסול שבעבירת קבלת דבר במרמה. על כך נכתב: "בית משפט נכבד זה עמד זה מכבר על כך, כי עיקרה של עבירת המרמה הוא בהשגת יתרון או טובת הנאה למרמה, ולא בגרימת חיסרון למרומה.. מדיניות הענישה דורשת החמרה בעונשו של מי שמבצע עבירות מרמה וזיוף" [רע"פ 4514/18 **אהרוניאן נ' מ"י** (מיום 3.7.2018), פסקה 13].

שנית, בשל טיבם המתמשך של האירועים והדמיון ביניהם ושיטת הפעולה הדומה והחוזרת מצאתי מקום להתייחס אל האירועים כאל "אירוע אחד" לעניין קביעת המתחם. אני ער להבדלים בסכומים בחלק מהמקרים, והדבר מוביל אותי לקביעת גבול גבוה יותר לקצה המחמיר של מתחם הענישה. ממילא, המדינה ציינה בטיעוניה, כי תיראה באישומים "אירוע אחד" לצורך קביעת המתחם.

שלישית, מדיניות הענישה הנוהגת מלמדת על הטלת מאסרים בפועל ממושכים בנסיבות של מרמה רחבת היקף ושיטתית. ברע"פ 2963/16 **סטרנס נ' מ"י** (מיום 11.4.2016) אושר עונש של 18 חודשי מאסר על עורך דין שמעל בכספים בסך כ-2 מיליון ₪, על בסיס מתחם ענישה שבין 12 ל-36 חודשים; בע"פ (נצרת) 34508-01-16 **מיר נ' מ"י** (מיום 17.5.2016) דובר במתחם ענישה שבין 6 ל-18 חודשי מאסר ובעונש של 8 חודשי מאסר והפעלת מאסר מותנה של 36 חודשים בנסיבות של מרמה בעשרות אלפי שקלים ועבר פלילי עשיר; ברע"פ 4939/16 **נאסר נ' מ"י** (מיום 26.6.2016) דובר בריבוי עבירות הונאה בכרטיס אשראי בעשרות אלפי שקלים. שם נקבע מתחם שבין 12 ל-36 חודשי מאסר ואושר עונש של 12 חודשי מאסר; בעפ"ג (מרכז) 51012-07-17 **אגדזניאן נ' מ"י** (מיום 14.11.2017) גזר בית המשפט המחוזי 26 חודשי מאסר על המערער שהונה קשישים בהיקף של חצי מיליון ₪, כשלעורר לא היה עבר פלילי. שם אושר מתחם ענישה שבין 24 ל-60 חודשי מאסר. בהקשר זה אני מפנה לת"פ (מחוזי י-ם) 50747-07-16 **מ"י נ' כהן** (מיום 20.2.2018) שם נקבע מתחם ענישה שבין 24 ל-40 חודשי מאסר בגין מרמה בתחום הנדל"ן בהיקף של כ-3 מיליון ₪. שם נגזר עונש מקל יחסית של 26 חודשי מאסר, בין היתר בשל נסיבות של המלצת תסקיר חיוביות, ורכיב של שיהוי בהגשת כתב האישום, שאינן מתקיימות בענייננו.

רביעית, המאשימה היפנתה בטיעוניה לפסיקה התומכת בעמדתה העונשית. ההפניה לת"פ (מחוזי ת"א) 45253-03-11 **מ"י נ' בר שירה** (מיום 21.5.2017) הן לעניין קביעת המתחמים והן לעניין העונש שהוטל (9 שנות מאסר) כלל אינה רלבנטית בשל השוני המהותי בהיקף העבירות וצירוף אישומים מתחום חוק המע"מ וחוק איסור הלבנת הון. יחד עם זאת, בוודאי שלאמרות הערכיות ביחס לפסול העמוק שבמעשי המרמה, תוך ניצול חולשותיו של הזולת יש משנה תוקף בענייננו. בת"פ (ת"א-יפו) 10334-04-11 **מ"י נ' קזלקופי** (מיום 24.6.2012) נגזרו 6 שנות מאסר ועונשים נלווים על

נאשם שהורשע בריבוי עבירות מרמה בנסיבות מחמירות (28 עבירות) ובעביה של סחיטה באיומים, כאשר היקף המרמה שם עמד על קרוב ל-400,000 ₪, ולכן זהו מקרה ברף חומרה גבוה יותר מאשר מקרנו. מנגד ההפניה לת"פ (קריית) 49295-07-15 מ"י נ' **דיאב** (מיום 29.11.2017) ע"י הסניגורית אינה רלבנטית בשל השוני המהותי בנסיבות, מושאי המרמה והיקפה. שם נדון אדם לריצוי מאסר בעבודות שירות ונקבע מתחם ענישה בין 6 ל-18 חודשי מאסר, שאינו מתאים לנסיבות החמורות של התיק שלפניי, מה גם שהנאשם שם היה חושף הפרשה. גם ההפניה לעפ"ג (חיפה) 44294-01-18 **סלים** נ' מ"י (מיום 15.2.2018) שם הוקל עונשו של נאשם ל-11 חודשי מאסר חלף 16 חודשי מאסר אינה רלבנטית בשל השוני בנסיבות. בת"פ (ת"א-יפו) 35895-10-14 מ"י נ' **גולן** נקבע מתחם של עד 30 חודשי מאסר והוטל עונש של 15 חודשי מאסר בפועל על נאשם בנסיבות שונות מאשר במקרנו - אמנם דובר בסכום מרמה קרוב לעניינו, אך מדובר בפחות מעשי עבירה ובנסיבות עובדתיות אחרות.

מתחם הענישה

לפיכך, מתחם הענישה צריך לעמוד על בין 18 ל-48 חודשים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40"א לחוק העונשין

ניתן לתת משקל לנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירה, במסגרת גזירת העונש בתוך המתחם: הנאשם ריצה עונשי מאסר ארוכים ורבים, ונדמה כי הותרתו מאחורי סורג ובריח לא תעלה ולא תוריד מבחינת הנזק שייגרם לו; אין לו משפחה הנסמכת עליו; הנאשם נטל אחריות מילולית ולא משכנעת למעשיו ולא עשה כל מאמץ לתקן את הנזקים שגרם - לכן לא ניתן לתת משקל רב מידי לעובדה זו בעת גזירת הדין, מה גם שהתנהגותו זו של הנאשם, שזורה כחוט השני בעברו הפלילי, והדברים מקבלים משנה תוקף כאשר קוראים בעיון את גזר הדין בתיק התנאי, משל נכתב עבור תיק זה ממש; אין בנסיבות חייו של הנאשם כדי לסייע לו כשיקול לקולא; עברו הפלילי של הנאשם מכביד ביותר ותלוי ועומד נגדו מאסר מותנה משמעותי.

המיקום במתחם - לנוכח מכלול הנסיבות, יש למקם את הנאשם בחלק העליון של המתחם. ייתכן שלנוכח המועדות של הנאשם לשוב ולבצע עבירות ללא כל מוסר כליות, תוך פגיעה קשה בזולת, היה מקום אף לחרוג ממתחם הענישה לחומרה מטעמים של הגנה על שלום הציבור (על פי סעיף 40"ה לחוק העונשין). אלא שלנוכח חומרת העונש שבדעת להטיל, לא מצאתי מקום להחמיר מעבר לכך.

לפיכך, אני מחליט לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 48 חודשי מאסר בפועל לריצוי מיום מעצרו ;
- ב. מפעיל את 18 חודשי המאסר המותנה שנגזרו על הנאשם בתיק התנאי - 8 חודשים בחופף ו-10 חודשים במצטבר לעונשו הנוכחי, **כך שבסה"כ ירצה הנאשם עונש של 58 חודשי מאסר מיום מעצרו** - חישוב שב"ס הוא שיקבע.
- ג. 24 חודשי מאסר, שלא ירוצו אלא אם יעבור הנאשם כל עבירת מרמה בתוך 3 שנים משחרורו, לרבות ניסיון לעוברה;

ד. לנוכח היעדר כל יכולת כלכלית ממשית, לא מצאתי טעם בהטלת רכיב כספי על הנאשם, בין בדרך של קנס ובין בדרך של פיצוי. בשל כך, שקללתי רכיב זה בתוך עונש המאסר הממושך שגזרתי על הנאשם.

אני סבור, כי טוב יעשה שב"ס אם ישבץ את הנאשם בתוכנית טיפולית מתאימה לעברייני מרמה, שכן האינטרס הפרטני והציבורי גם יחד, מחייבים כי הנאשם יעבור טיפול שורש לעקירת דפוסיו העברייניים לטווח הארוך. הנאשם הביע רצון לעשות זאת, ואני מצפה כי שב"ס יעניק לרצון זה את מלוא המשקל. יש מקום לאפשר הזדמנות לנאשם, ולכל היותר, אם לא יצליח להתמיד בטיפול בשל חולשותיו שלו, הרי שניתן יהיה לומר כי אכן קיבל הזדמנות אמיתית, גם אם בין כתלי הכלא.

יש לשלוח לשירות המבחן.

ניתן היום, ט' טבת תשע"ט, 17 דצמבר 2018, במעמד הנוכחים.